

ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ ЯК ЗАСІБ УВИРАЗНЕННЯ КАТЕГОРИЧНОСТІ ВИСЛОВУ В ДИСКУРСІ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ (НА МАТЕРІАЛІ СТОРІНКИ ФЕЙСБУКУ ОКСАНИ ЗАБУЖКО)

PHRASEOLOGICAL UNITS AS A MEANS OF EXPRESSING CATEGORICALNESS OF SPEECH IN SOCIAL NETWORKS DISCOURSE (BASED ON FACEBOOK PAGE CONTENT BY OKSANA ZABUZHKO)

Островська Л.С.,

orcid.org/0000-0003-1394-6797

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри української філології та міжкультурної комунікації
Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Зазначено, що на сьогодні дедалі більшої ваги в медіакомунікації набувають соціальні мережі. На підставі узагальнення поглядів мовознавців на інтернет-дискурс і медіадискурс обґрунтовано виділення дискурсу соціальних мереж як особливого різновиду медіадискурсу, що має як спільні ознаки з медіадискурсом, так і специфічні риси.

З-поміж специфічних рис заявлено такі: 1) групова орієнтованість; 2) потенційний дискусійний характер повідомлення; 3) полілогічність адресантно-адресатних відношень; 4) відкритість викладу основного повідомлення й коментарів до нього.

З'ясовано, що експресивний характер дописів О. Забужко в соціальній мережі «Фейсбук» серед інших мовних засобів формують фразеологічні одиниці. Виявлено, що саме трансформовані фразеологічні одиниці стають засобом вираження і актуалізації інтенції категоричності вислову мовця як такої семантико-прагматичної категорії, що вказує на значний ступінь упевненості у висловленому і його безапеляційність. Матеріалом дослідження стали 130 фразеологічних одиниць, вилучених методом суцільної вибірки із 40 дописів сторінки Фейсбуку О. Забужко за період з 27 листопада 2023 року до 10 березня 2024 року.

З-поміж аналізованих трансформованих фразеологічних одиниць, які стають виразниками інтенції категоричності вислову мовця, виділено такі моделі, що формуються 1) заміною структурно-семантичних компонентів кодифікованої фразеологічної одиниці; 2) додаванням структурно-семантичних компонентів у кодифіковану фразеологічну одиницю; 3) контамінацією кодифікованих фразеологічних одиниць; 4) одночасною заміною і додаванням структурно-семантичних компонентів у кодифікованій фразеологічній одиниці.

Запропоновано перспективу дослідження, що полягатиме в простеженні в текстах дискурсу соціальних мереж особливостей реалізації мовними одиницями певних комунікативно-прагматичних настанов мовця.

Ключові слова: інтернет-дискурс, медіадискурс, дискурс соціальних мереж, інтенція категоричності вислову, трансформовані фразеологічні одиниці.

The importance of social networks in media communication is growing rapidly. Based on synthesis of scientific views on Internet discourse and media discourse, author treats social networks discourse as a specific type of media discourse, possessing both: its common features with media discourse and its own specific features.

The paper reveals the following specific features:

1) group-oriented; 2) potentially disputable content; 3) polilogical characteristics of speaker– recipient relations; 4) transparency in presenting main statement and comments to it.

The research emphasizes a special role of transformed phraseological units in intentions of categoricalness implementation, considering them as a particular semantical-pragmatic category, indicating a certain degree of confidence and peremptoriness.

Usage of phraseological units gives an additional expressiveness to Facebook page by O. Zabuzhko content style.

The present research is based on analysis of 130 phraseological units found by a continuous sampling method application to 40 messages, posted from 27 November 2023 till 10 March 2024.

The article distinguishes models, based on analyzed transformed phraseological units, expressing speaker's pragmatic speech intentions:

1) substitution of structural-semantic components for codified phraseological units; 2) adding of structural-semantic components to codified phraseological units; 3) codified phraseological units contamination; 4) simultaneous change and adding of structural-semantic components to codified phraseological units.

The present paper provides suggestions for further research, based on examining of social networks' discourse texts. As a result of the research peculiarities of communicative-pragmatic intentions' implementation will be revealed and considered.

Key-words: Internet discourse, media discourse, discourse of social network, intention of directness/peremptoriness, transformed phraseological units.

Постановка проблеми. На сьогодні дискурс соціальних мереж як особливий різновид медіадискурсу набуває все більшої соціокультурної значущості в українському суспільстві не лише як засіб поширення інформації, формування громадської думки, впливу на свідомість реципієнта, але й інструмент оперативного реагування громадськості на ті чи інші події в суспільстві. Окрім цього, тексти медіадискурсу загалом і дискурсу соціальних мереж зокрема важливі для вивчення, тому що стають саме тим мовленнєвим середовищем, де найактивніше простежуються динамічні процеси мовних інновацій, актуалізуються певні лексеми, поширюються іншомовні запозичення, створюються неологізми, формуються прецедентні вислови, меми, стають узвичаєними ті чи інші граматичні конструкції, етикетні вислови тощо. Оскільки виразною ознакою дискурсу соціальних мереж є експресивність, то вважаємо актуальним простежити функціонування в ньому саме фразеологічних одиниць (ФО) як таких, що, окрім відтворюваності, структурно-семантичної цілісності, характеризуються емоційністю та експресивністю, а отже, стають маркованими засобами медіадискурсу, що дає підстави стверджувати про їхню особливу роль у реалізації комунікативно-прагматичних настанов мовця.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В українському мовознавстві одну з перших спроб окреслити специфіку українського масово-інформаційного дискурсу як соціолінгвального феномену запропонувала К. Серажим [8, с. 27–30].

Л. Шевченко обґрунтовує тлумачення медіадискурсу як своєрідного типу «мовленнєвої діяльності в медіа» [16, с. 96], розглядаючи його при цьому як одне з базових понять медіалінгвістики, що вивчає мову засобів масової комунікації, до яких належать друковані видання, інтернет-видання, телебачення, радіо та ін.

І. Ступак пропонує окремо виділяти дискурс мультимедіа, що поєднує в собі вербальні та невербальні способи комунікації, та медіадискурс як дискурс засобів масової інформації [15, с. 110]. На нашу думку, таке розмежування понять медіадискурсу та дискурсу мультимедіа в сучасних умовах їхнього функціонування є невиправданим, оскільки всі засоби масової комунікації тою чи іншою мірою поєднують у собі вербальні та невербальні засоби.

І. Мірошниченко узагальнює основні підходи до типології медіадискурсу (мас-медійного дискурсу в термінології авторки), наголошуючи на складності кваліфікації самого поняття мас-медійного дискурсу та його відкритості як одної

з визначальних ознак, що унеможлиблює створення його викінченої типології [7, с. 230].

В українській лінгвістиці функціонування фразеологізмів у медіадискурсі активно досліджує Д. Сизонов. З-поміж основних результатів його робіт можна відзначити, що учений 1) вирізняє поняття медійного фразеологізму як певної мовної універсалії, спираючись на потенціал ФО впливати на адресата та «маніпулювати його свідомістю» [9, с. 73]; 2) пропонує функціонально-стилістичну парадигму медійної фразеології [10, с. 56–70]; 3) розглядає основні причини появи неофразеологічних одиниць у медіадискурсі [12, с. 333–346]; 4) аналізує специфіку реалізації категорій оцінності та експресивності в медійних фразеологізмах [11, с. 39–53; 13, с. 94–108]; 5) визначає характер фразеологізації інтернет-мемів [13, с. 69–81].

Попри значну зацікавленість лінгвістів медіадискурсом й, зокрема, активне дослідження функціонування фразеологізмів у ньому, вважаємо, що низка важливих питань лишається не розв'язаною. На нашу думку, насамперед варто простежити роль ФО у реалізації комунікативно-прагматичних настанов мовців у дискурсі соціальних мереж як особливому різновиді медіадискурсу.

Постановка завдання. Метою статті є схарактеризувати особливості функціонування трансформованих ФО як увиразнювачів комунікативно-прагматичної інтенції категоричності вислову мовця в дискурсі соціальних мереж на матеріалі сторінки Фейсбуку О. Забужко. Досягнення поставленої мети передбачає реалізацію таких завдань: 1) окреслити визначальні риси дискурсу соціальних мереж як різновиду медіадискурсу; 2) установити моделі трансформованих ФО; 3) простежити у трансформованих ФО функцію посилення категоричності вислову.

Матеріалом дослідження стали 130 ФО, вилучених методом суцільної вибірки із 40 дописів сторінки Фейсбуку О. Забужко за період з 27 листопада 2023 року до 10 березня 2024 року.

Виклад основного матеріалу. У сучасному мовознавстві науковці, зокрема Д. Крістал [18], Я. Вжеш [2, с. 15–19], Н. Лукашенко [6], Й. Жанг [19, с. 87–109], Н. Гудзь [3, с. 228–232; 4, с. 79–81], звертають увагу на специфічний різновид медіадискурсу – інтернет-дискурс, який визначають особливим когнітивно-комунікативним середовищем для адресанта і адресата. Очевидно, що, оскільки інтернет-дискурс є широким і відкритим поняттям, яке охоплює інтернет-сайти різного цільового спрямування: інтернет-видання, інтернет-блоги, інтернет-форуми, соціальні мережі,

сайти телеканалів, сайти радіоканалів тощо), є всі підстави вирізняти дискурс соціальних мереж як особливий засіб комунікації й окремий різновид медіадискурсу. У сучасних реаліях українського суспільства дедалі більшої ваги в медіакомунікації набувають соціальні мережі, оскільки значна частина друкованих видань, інтернет-видань, телеканалів, радіоканалів, громадських і державних інституцій, народних депутатів, освітніх закладів тощо мають вебсторінки в тих чи інших соціальних мережах.

Узагальнюючи підходи до тлумачення специфіки медіадискурсу та інтернет-дискурсу Н. Гудзь [3, с. 228–232; 4, с. 79–81], Д. Крістала [18, с. 47–48], Л. Шевченко, Д. Сизонова [17, с. 40], маємо всі підстави стверджувати, що дискурс соціальних мереж має як спільні, так і відмінні ознаки з іншими різновидами інтернет- і медіадискурсу.

До спільних ознак дискурсу соціальних мереж із медіадискурсом зараховуємо: 1) орієнтованість на широку аудиторію; 2) інформаційну всеохопність; 3) здатність впливати на свідомість адресата; 4) експресивність викладу повідомлення; 5) залежність від технічних параметрів конкретних засобів медіакомунікації; 6) поліваріантність інформаційного повідомлення і можливість поєднання різних варіантів в одному повідомленні, зокрема вербальних усних, текстових, графічних, відеозасобів тощо).

Спільними ознаками дискурсу соціальних мереж із інтернет-дискурсом вважаємо: 1) віртуальність; 2) часову і просторову дистантність; 3) потенційну інтерактивність; 4) інтертекстуальність, що має особливий вияв у гіпертексті; 5) можливість анонімних адресантно-адресатних відношень; 6) особливий характер писемного мовлення. Вербальна писемна частина тексту мережевого мовлення, за спостереженнями Д. Крістала, має виразні ознаки наближення до усного, проте позбавленого просодичних (ритміко-інтонаційних) і кінетичних (міміка, жести) невербальних засобів, відсутність яких мовець намагається компенсувати графічними засобами, емотиконами тощо. Через те, що таке мережеве мовлення характеризується рисами, відмінними і від писемного, і від усного мовлення, на думку Д. Крістала, його доцільно тлумачити новим специфічним видом мовлення [18, с. 47–48].

Отже, специфічними ознаками дискурсу соціальних мереж є такі: 1) групова орієнтованість; 2) потенційний дискусійний характер повідомлення; 3) полілогічність адресантно-адресатних відношень; 4) відкритість викладу основного

повідомлення й коментарів до нього, що виявляється в можливості оновлювати, редагувати, змінювати або взагалі видаляти дописи.

О. Забужко є визнаною в українській і міжнародній спільноті інтелектуалкою, письменницею, громадською діячкою, що активно використовує соціальну мережу Фейсбук. Аналіз дописів її сторінки Фейсбуку свідчить про широке вживання в текстах ФО, які, окрім надання висловленню виразного емоційно-експресивного забарвлення, стають в окремих контекстах ще й актуалізаторами інтенції категоричності мовця. Категоричність висловлення в сучасній лінгвістиці розглядають як семантико-прагматичну категорію, що демонструє високий ступінь впевненості й безапеляційності мовця щодо висловленого твердження чи запропонованої оцінки ситуації [5, с. 39], [1, с. 15].

Спостереження за мовним матеріалом з дописів сторінки Фейсбуку О. Забужко дає можливість стверджувати, що роль увиразнювача категоричності вислову виконують саме трансформовані ФО, які внаслідок різних трансформацій активізують увагу адресата, справляючи на нього емоційний вплив, оскільки мають посилений експресивний характер порівняно з кодифікованими ФО. Близько третини проаналізованих ФО з дописів О. Забужко мають саме трансформований характер.

З-поміж трансформованих ФО варто виділити такі моделі, що утворюються:

1) заміною структурно-семантичних компонентів кодифікованої ФО: *Ось ця [новина], наприклад, скільки можу судити – практично не обговорювалась (зате перепостів невідомих експертів про те, як мивсімурьом, коли Трамп знову стане президентом, – хоч ополоником гребти!)* (допис від 08.12.23). Пор. з кодифікованою ФО *Лопатою горнути (гребти, загрибати) що* – ‘дуже багато чого-небудь’ (<https://sum.in.ua/s/lorata>). Очевидно, що трансформована ФО із компонент *ополоником* загалом зберігає лексичне значення кодифікованої, проте, окрім цього, з’являється конотація категорично незадовільної оцінки мовцем роботи журналістів і власне вказується на мету такої діяльності, адже *ополоником загрибати* – це, по суті, їсти, що в контексті допису сприймається як працювати, не докладаючи особливих зусиль. На особливу актуалізацію саме категоричності вислову вказує й те, що ФО входить до складу вставленої синтаксичної конструкції, яка, як відомо, на комунікативному рівні стосується реми речення-висловлення.

ФО *нести [свій] хрест* – ‘терпляче переносити страждання, випробування долі’

(<https://sum.in.ua/s/khrest>) трансформується заміною атрибутивного компонента *свій* на *спільний*: *Україна відмовилась, нарешті, на державному рівні від уперто нав'язуваного їй Заходом фальшивого сценарію «війни Путіна», в якій, за Франциском, «українка й росіянка несуть спільний хрест»* (допис від 07.03.24). Аналізована трансформована ФО посилює категоричність вислову не лише лексичним повтором актуалізованого атрибутивного компонента *спільний*, а й подвійним запереченням такого розуміння спільності: *Наша відповідь Чемберлену (закреслено) Байдену: ніт, хрест ні раз не спільний*. Емоційність вислову загалом увиразнюється також трансформацією усталеної конструкції *наша відповідь Чемберлену*, поданої транслітерованою (сприймається як вказівка на походження цієї ФО) в російській фонетиці й посиленою мовною грою: *Наша відповідь Чемберлену (закреслено) Байдену*.

В аналізованому уривку: *Прим.: це не означає, ніби чинну владу не треба бити по лапах, коли ті лізуть кавенити на рештках інформполя, але винуватити їх у його втраті – це за куццем не бачити лісу* (допис від 05.02.24) вживано дві виділені трансформовані ФО, утворені заміною компонентів. Кодифікована ФО *бити / вдарити по руках (кого)*: зі значенням ‘перешкодити чийм-небудь діям (перев. злочинним), карати когось за що-небудь’ (<https://sum20ua.com/?page=157&searchWord=%D0%B1%D0%B8%D1%82%D0%B8&wordid=4165>) трансформується заміною компонента *по руках* на *по лапах*, що виражає іронічне, зневажливе ставлення мовця до можновладців і тим самим посилює категоричність вислову: *лапа* – перен., зневажл., ірон. ‘Рука або нога людини (звичайно велика, незграбна)’ (<https://sum20ua.com/?page=1476&searchWord=%D0%BB%D0%B0%D0%BF%D0%B0&wordid=46769>).

Інша кодифікована ФО *не бачити за деревами лісу* зі значенням ‘не помічати важливого, основного через дрібниці, частковості’ (<https://sum20ua.com/?page=120&searchWord=%D0%B1%D0%B0%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B8&wordid=2851>) трансформується заміною компонента *за деревами* на *за куццем*, що посилює категоричність вислову загалом. Зіставлення трансформованої і кодифікованої ФО спонукає адресата переконатися в тому, що йдеться про цілком очевидні речі, які лишаються не поміченими, адже коли дерев багато (*за деревами* – граматична форма множини), то справді можна чогось, навіть важливого, і не помітити, але не помічати

за куццем (граматична форма однини) вже цілком є неприпустимим;

2) додаванням структурно-семантичних компонентів у кодифікованій ФО: *Ігнатій Лойола, либонь, давно в труні перевернувся зо стиду* (допис від 10.03.24). Кодифікована ФО має форму *Перевернеться (перевернувся б) у труні* – ‘про обурення, гнів (із згадкою про померлого, причетного до предмета мови)’ (<https://sum.in.ua/s/revertatysja>). Компонент причинової семантики *зо стиду* й згадка засновника Єзуїтського ордену Ігнатія Лойоли посилює виражений ФО емоційний стан обурення мовця, а також містить різко негативну оцінку мовця закличу Папи Римського до українців «мати мужність підняти білий прапор» як негідний для очільника католицької церкви та єзуїта, що, безумовно, має викликати подібну оцінку дій Папи й в адресата допису;

3) контамінацією кодифікованих ФО і заміною структурно-семантичних компонентів: *Саме час же витягати брудну білизну на світло, ні? Чи тільки мене цікавить, як воно там тоді було насправді, і чия ракета розстріляла літак, що летів за рейсом Тель-Авів-Новосибірськ?..* (допис від 25.01.24). Виділена ФО постає як результат контамінації двох кодифікованих ФО *порпатися (бабратися) в брудній білизні* (Р-У Словник. Т. 3, с. 929) зі значенням ‘розпускати плітки про кого; плескати про кого’ (Вирган, с. 238) та ФО *проливати / пролити світло (світ) на щось* – ‘робити щось зрозумілим, умотивованим; прояснювати’ (Ужченко, с. 166). Кодифіковані одиниці містять яскраво протилежні оцінки щодо описуваних ситуацій: *порпатися (бабратися) в брудній білизні* виражає різке негативне ставлення до поширення неправдивої або неперевіреної інформації та *проливати / пролити світло (світ) на щось* – позитивну оцінку діяльності, спрямованої на подання правдивої інформації. У результаті контамінації в утвореній ФО елімінується компонент *порпатися (бабратися)*, а компонент *брудна білизна* втрачає негативну конотацію й виконує функцію актуалізатора категоричності твердження в трансформованій ФО, тобто йдеться не про чутки, плітки, а про з'ясування хай і неприємної (*брудна білизна*), але необхідної правдивої інформації. Заміна компонента *проливати* на *витягати* в другій кодифікованій ФО посилює значення ‘діставати, виймати що-небудь звідкись, з чогось, докладаючи зусиль’ (<https://sum.in.ua/s/vytjaghaty>). Уважаємо, що категоричність вислову аналізованого мініконтексту посилюється ще й повтором питальних речень, з яких перше має питально-стверджувальний характер: *Саме час*

же *витягати брудну білизну на світло*, ні? – Так, час витягати *брудну білизну на світло*, а друге – питально-заперечний: *Чи тільки мене цікавить, як воно там тоді було насправді, і чия ракета розстріляла літак, що летів за рейсом Тель-Авів-Новосибірськ?..* – Ні, не тільки мене має цікавити. У другому реченні на безапеляційність висловлення вказує ще й підкреслена суб'єктивність *Чи тільки мене цікавить...?*

Іншим прикладом контамінованої ФО може бути: *А про «два Майдани» любить казати Москва, ігноруючи наш перший, 1990-го р., який і дав ім'я тодішній «площі Жовтневої Революції», і пояснення такій вибірковій сліпоті просте як двері: в тому першому Майдані Москва не брала жодної участі, ані кігтика не вмочила, він заскочив її зненацька, як грім з ясного неба, – а в чому росіяни не беруть участі, того для них не існує, що ж тут незрозумілого?* (допис від 18.11.23). Виділена ФО постає як результат поєднання двох кодифікованих ФО *Умочити руки* – те саме, що *Нагріти руки Нагрівати (нагріти) руки* – ‘нечесно, незаконно наживатися’ (<https://sum.in.ua/s/paghrivaty>) і *Запускати (запустити) пазури в що; Простягати (простягти) пазури* – ‘завдавати кому-небудь болю, страждань, намагаючись підкорити собі, своєму впливові’ (<https://sum.in.ua/s/pazur>). Утворена ФО має заперечний характер, чим посилює категоричність твердження мовця щодо неучасті Москви в громадсько-політичному житті України в 1990-му році й вказує на характер і наміри такої можливої участі. Заміна структурно-семантичного компонента *пазури* на *кігтик*, на нашу думку, подає категоричну оцінку мовцем цих намірів як лицемірних і цинічних;

4) одночасною заміною і додаванням структурно-семантичних компонентів у кодифікованій ФО: *...а от друга повість «Після третього дзвінка вхід до зали забороняється» – про людей, у яких «нема війни», – це якраз та, якою завершується однойменна збірка, і з нею все значно, значно більш інтригуюче, свою «історію рецензії» вона вже нажила, – але не буду влізати своїми авторськими черевиками людям в обговорення, просто постою в куточку-послухаю, – і ви послушайте, там стрім обіцяють...* Виділена трансформована ФО, очевидно, постала шляхом

трансформації кодифікованої *Лізти (залізати) з чобітьми в душу чію, кому і без дод.* – ‘грубо, безцеремонно втручатися в чий-небудь справи, в особисте життя’. Категоричність наміру мовця не втручатися в обговорення власної повісті формується шляхом 1) перетворення стверджувальної конструкції на заперечну *не буду влізати*; 2) заміни компонента *чоботи* на *черевики* як більш легкого взуття, тобто навіть коли влізти кудись черевиками відбитки будуть не такі помітні, ніж влізти чоботами; 3) додаванням атрибутивних компонентів *своїми авторськими* підкреслюють усі права мовця на таку дію (подати власну думку щодо обговорюваного твору), яку, однак, мовець має категоричний намір не виконувати.

Висновки. Дискурс соціальних мереж є всі підстави тлумачити як специфічний різновид медіадискурсу, що має свої виразні ознаки, зокрема: 1) групова орієнтованість; 2) потенційний дискусійний характер повідомлення; 3) полілогічність адресантно-адресатних відношень; 4) відкритість викладу основного повідомлення й коментарів. З-поміж інших визначальних ознак, спільних з медіадискурсом, дискурс соціальних мереж має виразний експресивний характер викладу повідомлення.

Експресивний характер дописів О. Забужко в соціальній мережі «Фейсбук» серед інших мовних засобів формують ФО. Аналіз ілюстративного матеріалу засвідчив, що саме трансформовані ФО стають засобом увиразнення і актуалізації інтенції категоричності вислову мовця як такої семантико-прагматичної категорії, що вказує на значний ступінь впевненості у висловленому і його безапеляційність.

З-поміж аналізованих трансформованих ФО виділено такі моделі, що формуються 1) заміною структурно-семантичних компонентів кодифікованої ФО; 2) додаванням структурно-семантичних компонентів у кодифіковану ФО; 3) контамінацією кодифікованих ФО; 4) одночасною заміною і додаванням структурно-семантичних компонентів у кодифікованій ФО.

Перспективним видається простеження в текстах дискурсу соціальних мереж особливостей реалізації мовними одиницями комунікативно-прагматичних настанов мовця.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бортун К. Імперативність і категоричність у структурі висловлення: основні підходи до аналізу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2016. № 20. Том 1. С. 14–16.
2. Вжещ Я. Л. Інтернет-дискурс: проблема визначення поняття, особливості структури. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. № 14(249), 2012. С. 15–19.
3. Гудзь Н. О. Інтернет-дискурс – невід’ємна складова сучасної комунікації. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. Житомир, 2013. Вип. 4 (70). С. 228–232.

4. Гудзь Н. О. Інтернет-дискурс: структурна специфіка та конститутивні ознаки. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. : Філологічна.* 2013. Вип. 35. С. 79–81.
5. Даскалюк О. Л. Специфіка імперативної парадигми. *Лінгвістичні студії: зб. наук. праць : у 2 ч. / укл.: Анатолій Загнітко (наук. ред.) та ін.* Вип. 11. Донецьк : ДонНУ, 2003. Ч. 1. 2003. С. 38–43.
6. Лукашенко Н. Г. Іспаномовний Інтернет-дискурс: комунікативно-прагматичний та лінгвостилістичний аспекти (на матеріалі форумів з проблематики родинних стосунків) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філолог. наук : спец. 10.02.05 «Романські мови». Київ, 2006. 22 с.
7. Мірошниченко І. Г. Сучасні підходи до типології мас-медійного дискурсу. *Сучасний мас-медійний простір: реалії та перспективи розвитку. Матеріали II Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 12–13 жовтня 2016 р.)*. Вінниця, 2016. С. 227–231.
8. Серажим К. С. Дискурсивні семантичні моделі в українській публіцистиці. *Вісник Київського університету. Серія: Журналістика / За ред. В. Різуна.* Київ : 2002. Вип. 10. С. 27–30.
9. Сизонов Д.Ю. Медійний фразеологізм в контексті мовної картини світу. *Лінгвістичні дослідження: Зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди.* 2018. Вип. 47. С. 72–77.
10. Сизонов Д.Ю. Функціонально-стилістична парадигма медійної фразеології. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика.* 2017. Вип. 35. С. 56–70.
11. Сизонов Д.Ю. Оцінність як категорія сучасної фразеології. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика.* 2018. Вип. 37. С. 39–53.
12. Сизонов Д.Ю. Фразеологічні інновації української мови у медіалінгвістичному висвітленні. *Studia Slavica Hung.* 2018. № 63/2. С. 333–346.
13. Сизонов Д.Ю. Медійна фразеологія та категорія експресивності: стилістичні взаємозалежності. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика.* 2019. Вип. 38. С. 94–108.
14. Сизонов Д.Ю. Фразеологізація інтернет-мемів *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика.* № 47 (2023). С. 69–81.
15. Ступак І., Шаламай А. Характерні особливості дискурсу мультимедіа як типу медіадискурсу. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського.* 2022. № 34. С. 103–117.
16. Шевченко Л. І., Дергач, Д. В., Сизонов Д. Ю. Медіалінгвістика: словник термінів і понять. Київ : КНУ ім. Т. Г. Шевченка, 2013. 364 с.
17. Шевченко Л.І., Сизонов Д.Ю. Теорія медіалінгвістики : підручник / за ред. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021. 214 с.
18. Crystal D. *Language and the Internet.* Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 272 p.
19. Zhang Y. The gate of the gateway: A hypermodal approach to university homepages. *Semiotica.* 2012. No 190 (1/4). P. 87–109.
20. Вирган І. О., Пилинська М. М. Російсько-український словник сталих виразів. Харків : Прапор, 2000. 864 с.
21. Російсько-український словник : у 4 т. Т. 3 П–Р / І. С. Гнатюк, С. І. Головащук, В. В. Жайворонок та ін. Київ : Знання, 2013. 933 с.
22. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологічний словник української мови. Київ : Освіта, 1998. 224 с.
23. Словник української мови: в 11 т. Київ : Наукова думка, 1970–1980. <https://sum.in.ua/>
24. Словник української мови : у 20 т. / НАН України, Укр. мов.-інформ. фонд. Київ: Наукова думка, 2010–2015. <https://sum20ua.com/?wordid=0&page=0>

ДЖЕРЕЛО ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ:

Oksana Zabuzhko (Оксана Забужко) <https://www.facebook.com/oksana.zabuzhko>